

अनेकान्त एज्युकेशन सोसायटीचे,
तुळजाराम चतुरचंद महाविद्यालय, बारामती
स्वायत्त
मराठी विभाग
वर्ग – एम.ए. भाग –१
मराठी विषय – दलित साहित्य
विषय कोड – MAR4204
सत्र – २
प्रश्नसंच

प्रश्न १ ला बहुपर्यायी प्रश्न

- १) 'उपेक्षितांचे अंतरंग' हा कथासंग्रह कोणी लिहला.
अ) श्री. म. माटे. ब) व्यंकटेश माडगूळकर
क) बाबुराव बागूल ड) शंकराव खरात
- २) "पृथ्वी ही शेषाच्या मस्तकावर तरलेली नसुन ती दलितांच्या तळहातावर तरलेली आहे " असे कोणी म्हटले आहे?
अ) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ब) गैतम बुद्ध
क) कार्लमार्क्स ड) अण्णाभाऊ साठे
- ३) "उध्दारली कोटी कुळे
भिमा तुड्या जन्मामुळे" या काव्य पंक्ती कोणच्या आहेत ?
अ) वामनदादा कर्डक ब)शाहीर विठ्ठल उमप
क) दया पवार ड) वामन निबाळकर
- ४) 'मजल्यांच घर ' या कथेचे लेखक कोण आहेत?
अ)शंकराव खरात ब) बाबुराव बागुल
क) वामन होवाळ ड) अण्णाभाऊ साठे
- ५) खालीलपैकी नामदेव ढसाळ यांचा काव्यसंग्रह कोणता आहे ?
अ) कोंडवाडा ब) गोलपिठा
क) गावकुसाबाहेरच्या कविता ड) छावणी हालते आहे
- ६) भारताच्या राज्यघटनेचे शिल्पकार कोण आहेत?
अ) डॉ. राजेंद्र प्रसाद ब) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
क) सरदारवल्लभाई पटेल ड) पंडित जवाहरलाल नेहरू
- ७) 'नाकेबंदी ' या काव्यसंग्रहाचे कवी कोण?
अ) दया पवार ब) अर्जुन डांगळे
क) राजा ढाले ड) ज. वि. पवार

- ८) खालीलपैकी कोणते लेखक दलितसाहित्यिक नाही ?
 अ) अर्जुन डांगळे ब) शंकराव खरात
 ड) योगीराज वाघमारे ड) आनंद यादव
- ९) 'स्मशानातील सोन' ही कथा कोणाची आहे ?
 अ) अण्णाभाऊ साठे ब) शंकराव खरात
 क) आनंद यादव ड) दया पवार
- १०) दलित रंगभूमीवरील पहिले नाटक कोणते ?
 अ) युगयात्रा ब) आम्ही देशाचे मारेकरी
 क) किरवेत ड) वाट —पळवाटा
- ११) खालीलपैकी ही कादंबरी अण्णाभाऊ साठे यांची नाही
 अ) फकिरा ब) माकडीचा माळ
 क) आगगुज ड) हातभट्टी
- १२) 'सुड' या दीर्घकथेचे लेखक कोण आहेत ?
 अ) बाबुराव बागूल ब) शंकराव खरात
 क) श्री ना शेंडे ड) केशव मेश्राम

प्रश्न २ रा पुढील प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा.

- १) व्याख्या लिहा — दलित जाणीव
- २) व्याख्या लिहा — दलित साहित्य
- ३) दलित साहित्याच्या निर्मितीस कोणाची प्रेरणा कारणीभूत ठरली
- ४) 'शिका संघटित व्हा व संघर्ष' करा असे कोणी म्हटले आहे
- ५) 'तुफानातले दिवे आम्ही , तुफानातले दिवे ' ही काव्यपंक्ती कोणाची आहे ?
- ६) 'जग बदल घालुनी घाव, सांगुणी गेले मला भिमराव' असे कोणी म्हटले आहे
- ७) 'बलुत' या आत्मकथनाचे लेखक कोण ?
- ८) प्र. ई. सोनकांबळे यांच्या आत्मकथनाचे नाव सांगा
- ९) 'गोलपीठा' या काव्यसंग्रहाला कोणाची प्रस्तावना आहे ?
- १०) 'कोंडवाडा' या काव्यसंग्रहाचे कवी कोण आहेत ?
- ११) 'हे महाकवी ,तुला महाकवी तरी कसे म्हणावे' या काव्यपंक्ती कोणाच्या आहेत?
- १२) ' माझे विद्यापीठ' हा काव्यसंग्रह कोणी लिहला आहे.
- १३) अण्णाभाऊ साठे यांच्या कथासंग्रहाची नावे सांगा.
- १४) 'बारा बलुतेदार' हा कथा संग्रह कोणी लिहला ?
- १५) 'जेव्हा मी जात चोरली होती' ही कथा कोणाची आहे
- १६) दुःख, दारिद्र, विद्रोही आणि वेदना ही कोणत्या साहित्याचे वैशिष्ट्ये आहेत ?
- १७) 'मजल्याचे घर' ही कथा कोणाची आहे ?
- १८) प्रेमानंद गजवी यांच्या दलित नाटकांची नावे सांगा
- १९) माझ्या दहा भाषणापेक्षा कर्डकांचा एक जलशा फार प्रभावी आहे असे कोणी म्हटले आहे ?
- २०) 'दलित साहित्य' या शब्दातील 'दलित' या शब्दाचा अर्थ लिहा.
- २१) बहिष्कृत भारत हे नियतकालिका कोणी सुरू केली ?
- २२) शुद्ध पूर्वी कोण होते हा ग्रंथ कोणी लिहला ?

प्रश्न ३ रा टिपा लिहा.

- १ दलित साहित्याची भाषा
- २ दलित कवयित्री
- ३ दलित साहित्यातील मूल्ये
- ४ दलित साहित्याचा आस्वाद
- ५ दलित जाणीव
- ६ दलित आत्मशोध
- ७ दलित साहित्यातील विद्रोह
- ८ दलित साहित्यातील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे तत्वज्ञान
- ९ दलित रंगभूमी
- १० दलित शाहिरी वाडमय
- ११ बाबुराव बागूल यांचे कथा लेखन
- १२ दलित साहित्याची बांधिलकी
- १३ दलित साहित्य आणि दलित चळवळ
- १४ अर्जुन डांगळे यांची कविता
- १५ दलित कवयित्रीची कविता
- १६ दलित नाटक
- १७ दलित एकांकिका
- १८ माधव कोण्डविलकर यांचे आत्मकथन मुं. पो. देवाचे गोठणे
- १९ लक्ष्मण माने यांचे 'उपरा' आत्मकथन
- २० शंकराव खरात यांचे कथालेखन

प्रश्न ४ था खालीलपैकी लघुत्तरी प्रश्न लिहा.

- १) दलित नाटकाचे योगदान स्पष्ट करा.
- २) दलित कवितेचा मानदंड म्हणजे नामदेव ढसाळांची कविता आहे स्पष्ट करा .
- ३) दलित साहित्यातील दलित एकांकिकेचे स्वरूप सांगा.
- ४) दया पवारांची कविता ही अस्वस्थ मनाची कविता आहे चर्चा करा.
- ५) अस्पृश्यतेचे विशिष्ट दर्शन वामन निबाळकरांच्या कवितेतुन दिसते स्पष्ट करा.
- ६) आत्मशोध हे दलित कवयित्रीच्या कवितेचे वैशिष्ट्य आहे चर्चा करा.
- ७) दलित कथेचे शिल्पकार म्हणजे अण्णाभाऊ साठे आहेत या विधानाचा परामर्श घ्या.
- ८) बाबुराव बागूलांची कथा म्हणजे दलित कथेचा मानदंड आहे स्पष्ट करा.
- ९) बलुतं या आत्मकथनाने आत्मकथन लेखनाची नवी पाऊल निर्माण केली स्पष्ट करा.
- १०) 'आठवणीचे पक्षी' या आत्मकथनातून दुःख, भूक, दारिद्र्य, सहनशिलता यांचा परिचय होतो स्पष्ट करा.
- ११) अण्णाभाऊ साठे यांच्या कादंबरी लेखनाने दलित माणसांच्या व्यथांना बोलके केले आहे. चर्चा करा.
- १२) शंकराव खरात यांच्या कादंबरीने दलित जीवनाचा वेध घेतला आहे. स्पष्ट करा.
- १३) दलित जाणवेची वैशिष्ट्ये सांगा.
- १४) दलित साहित्याच्या विविध व्याख्यांचा सविस्तर परामर्श घ्या.
- १५) 'दलित साहित्य' आकस्ताळे आणि उरबडवे आहे या आक्षेपाची सविस्तर चर्चा करा.

- १६) दलित साहित्यकृतीतून आत्मशोध कोण—कोणत्या स्वरूपात प्रकट होतो?
- १७) दलित साहित्यातून नकार प्रकट होतो?
- १८) दलित जाणीव म्हणजे काय ?
- १९) स्वातंत्र, समता, न्याय, आणि बंधुत्व ह्या मुल्यांचा आग्रह दलित साहित्यात कसा प्रकट होतो?

प्रश्न ५वा दिर्घोत्तरी प्रश्न लिहा.

- १) दलित साहित्य निर्मितीची कारणे सांगून त्याचे स्वरूप विशद करा.
- २) दलित साहित्यातील दुःख, वेदना, नकार, आणि विद्रोहाचे स्वरूप स्वरूप स्पष्ट करा.
- ३) दलित साहित्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ४) दलित साहित्यातून समग्र मानवी मूल्यांचे भान कशा प्रकारे व्यक्त होते याची चर्चा करा
- ५) दलित साहित्याची निर्मिती ही पुनउत्थानाच्या चळवळीतून निर्माण झाली आहे या विधानाची साधक—बाधक चर्चा करा.
- ६) दलित साहित्यातील कथा लेखनाचा परामर्श घ्या.
- ७) दलित साहित्यातील कादंबरी वाडमय प्रकाराचा आढावा घ्या.
- ८) दलित आत्मकथन लेखनाचा आढावा घ्या.
- ९) दलित साहित्याच्या भात आकृस्ताळेपण व तोचतोचपणा दिसून येतो. या विधानाची चर्चा करा.
- १०) दलित साहित्याचे वेगळेपण स्पष्ट करा.
- ११) आंबेडकरी व शाहिरी वाडमय प्रकाराची विकासात्मक वाटचाल विशद करा.
- १२) दलित साहित्यातून सामाजिक बांधिलकीचे दर्शन घडते स्पष्ट करा.
- १३) दलित स्त्रियांच्या कवितेतून व्यथा वेदनांचे प्रभावी चित्रण आलेले आहे या विधानाची चर्चा करा.
- १४) दलित साहित्याच्या प्रेरणा सांगा.
- १५) दलित साहित्याची वाडमय वैशिष्टे कोणकोणती ते सविस्तर लिहा.
- १६) दलित आत्मकथनातील सामाजिक वास्तवाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- १७) दलित साहित्याचे दलित चळवळीला दिलेले योगदान स्पष्ट करा.
- १८) दलित साहित्याचे प्रेरणास्थान डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आहेत स्पष्ट करा.
- १९) दलित साहित्य आणि दलित चळवळ यांचा परस्पर अनुबंध स्पष्ट करा.
- २०) दलित साहित्याची भाषाशैली अनुभवांशी एकरूप झालेली आहे स्पष्ट करा .
- २१) मराठी साहित्याची दलित साहित्याने दिलेले योगदान स्पष्ट करा.
- २२) दलित साहित्याची भूमिका स्पष्ट करा.
- २३) दलित साहित्यातील कविता हा वाडमय प्रकार प्रभावी आहे चर्चा करा.

